

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมการขอร้องนี้ ผู้วิจัยมีรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บข้อมูล

ในขั้นตอนที่ผู้วิจัยเริ่มจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล หลังจากนั้น นำเครื่องมือที่จัดทำขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่มีสถานะทางสังคมและระดับการศึกษาและอายุที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด เนื่องจากต้องจำกัดตัวแปรระดับการศึกษา และอายุ ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักศึกษาชาวไทยที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวนทั้งสิ้น 50 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 25 คน และเพศหญิงจำนวน 25 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะต้องเป็นคนไทย อาศัยอยู่ในประเทศไทยและใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน สำหรับกลุ่มตัวอย่างนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักศึกษาชาวอเมริกันที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวนทั้งสิ้น 50 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 25 คน และเพศหญิงจำนวน 25 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีเช่นเดียวกัน โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นคนอเมริกันที่เติบโตอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา และใช้ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน สำหรับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ได้มาโดยการส่งแบบสอบถามไปให้กับนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาอยู่ในประเทศ

สหรัฐอเมริกาเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแคนซัส อยู่ในรัฐแคนซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและกลวิธีในการขอร้องของผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาและช่วงอายุเดียวกันเพื่อควบคุมตัวแปรที่เกี่ยวกับการศึกษาและอายุของผู้พูด ส่วนการกำหนดประเทศและภาษาที่ใช้ก็เพื่อจำกัดมิให้กลุ่มตัวอย่างได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกใช้ภาษาเพื่อแสดงการขอร้อง

3.1.2 การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรมนั้น พบว่ามีวิธีการเก็บข้อมูลได้หลายวิธี ได้แก่ การให้ตอบแบบสอบถามที่สมมติเหตุการณ์จากสถานการณ์จริง หรือการเก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริง

การเก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริงนั้น คือ งานของโฮล์มส (Holmes, 1990) ที่ศึกษาเรื่องการแสดงวัจนกรรมการขอโทษในสังคมนิวซีแลนด์ โดยเก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริง จำนวน 183 ตัวอย่าง หรือ การศึกษา เรื่องการแสดงวัจนกรรมการขอร้องในสังคมอิสราเอล ที่เก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริง จำนวน 500 ตัวอย่าง (Blum – Kulka (inpress) อ้างถึงใน Olshtain & Blum Kulka ,1985) เมื่อนำมาพิจารณาจะพบว่า การเก็บข้อมูลวิธีนี้ทำให้ผู้วิจัยต้องสิ้นเปลืองเวลาเป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องพยายามรวบรวมตัวอย่างวัจนกรรมที่ต้องการให้ได้มากที่สุด และยากที่จะควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบของการแสดงวัจนกรรมนั้น ๆ เช่น ความสนิทสนมคุ้นเคย และสถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟัง เป็นต้น การเก็บข้อมูลวิธีนี้จึงไม่เหมาะกับงานวิจัยที่ต้องการใช้กลุ่มตัวอย่างในปริมาณมาก แต่ก็มีข้อดี คือ ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติ เพราะเป็นวัจนกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ส่วนอีกกลวิธีหนึ่ง คือ การตอบแบบสอบถามที่สมมติเหตุการณ์จากสถานการณ์จริง เป็นการสร้างเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บข้อมูล เช่น งานของบลุม กุลกา และโอลชเทน (Blum – Kulka & Olshtain ,1989) ที่ศึกษากลวิธีการขอร้องเปรียบเทียบใน 8 ภาษา และ งานของแปร์ (Pair , 1996) ที่ศึกษากลวิธีการขอร้องในภาษาสเปนของชาวสเปนกับชาวต่างชาติ ผู้วิจัยพิจารณาวิธีการดังกล่าวแล้วพบว่า การเก็บข้อมูลวิธีนี้มีข้อดี ในแง่ที่ทำให้ควบคุมปัจจัยที่ต้องการศึกษาได้ ไม่ว่าจะป็นระดับความสนิทสนมคุ้นเคย สถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟัง และความหนักเบาของการ

ขอร้อง หรือปัจจัยอื่น ๆ นอกจากนี้ การเก็บข้อมูลวิธีนี้เหมาะกับการศึกษาเปรียบเทียบวัจนกรรมข้ามภาษาที่ต้องใช้ข้อมูลจำนวนมาก และยังเป็นการประหยัดเวลาในการเก็บข้อมูลได้อีกด้วย

เมื่อพิจารณาข้อดีข้อเสียดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่สร้างสถานการณ์สมมติให้กลุ่มตัวอย่างตอบ งานวิจัยนี้เป็นการเปรียบเทียบวัจนกรรมข้ามภาษา ซึ่งต้องใช้ข้อมูลจำนวนมาก การเก็บข้อมูลวิธีนี้จึงช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายได้มาก ประการที่สองคือ งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาสถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้โครงสร้างและ กลวิธีการขอร้องของผู้พูดผู้ฟังทั้ง 2 ภาษา จึงจำเป็นต้องควบคุมปัจจัยอื่นๆ ที่อาจจะเกี่ยวข้อง เพื่อมิให้มีผลต่อการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

3.1.3 การออกแบบการวิจัย

สำหรับการออกแบบแบบสอบถามในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำสถานการณ์สมมติขึ้น โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดสถานการณ์ ดังนี้คือ

1) สถานการณ์ที่ใช้เป็นสถานการณ์ที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน และค่อนข้างจะเป็นการยากและยึดอัดอยู่ไม่น้อยในการที่จะพูดขอร้อง

2) ความหนักเบาของการขอร้อง ในแต่ละสถานการณ์จะต้องมีระดับที่พอ ๆ กัน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยต้องการควบคุมปัจจัยดังกล่าวไม่ให้มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้โครงสร้างและกลวิธีการขอร้องของผู้พูดทั้งสองภาษา

3) สถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟัง เนื่องจากในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า สถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังจะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้โครงสร้างและกลวิธีการขอร้องหรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยจึงจัดให้สถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังมีความสัมพันธ์แตกต่างกัน 3 แบบ คือ

- ก. ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ฟัง
- ข. ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมเท่ากับผู้ฟัง
- ค. ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ฟัง

รวมสถานการณ์ที่กำหนดในแบบสอบถาม 9 สถานการณ์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สถานการณ์การขอร้องที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจำแนกตามสถานภาพทางสังคมของผู้พูด
ผู้ฟังในภาษาไทย

สถานภาพทางสังคมของ ผู้พูด ผู้ฟัง สถานการณ์	ผู้พูดต่ำกว่าผู้ฟัง	ผู้พูดเท่ากับผู้ฟัง	ผู้พูดสูงกว่าผู้ฟัง
สถานการณ์ที่ 1	1. นักศึกษาขยืมหนังสือ อาจารย์	4. เพื่อนขยืมหนังสือเพื่อน	7. อาจารย์ขยืมหนังสือ นักศึกษา
สถานการณ์ที่ 2	2. ลูกน้องขอใช้โทรศัพท์ เจ้านาย	5. เพื่อนขอใช้โทรศัพท์เพื่อน	8. เจ้านายขอใช้โทรศัพท์ ลูกน้อง
สถานการณ์ที่ 3	3. ลูกน้องขอให้หัวหน้า แปลบทความ	6. เพื่อนขอให้เพื่อนแปล บทความ	9. หัวหน้าขอให้ลูกน้อง แปลบทความ

ตารางที่ 2 สถานการณ์การขอร้องที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจำแนกตามสถานภาพทางสังคมของผู้พูด
ผู้ฟังในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน

Status Situation	S < H	S = H	S > H
Situation 1	1. Student borrows a book from teacher.	4. Friend borrows a book from friend.	7. Teacher borrows a book from student.
Situation 2	2. Worker asks for his boss's telephone.	5. Friend asks for his friend's telephone.	8. Boss asks for his worker's telephone.
Situation 3	3. Worker asks his boss to translate an article.	6. Friend asks his friend to translate an article.	9. Boss asks his worker to translate an article.

จากสถานการณ์สมมติทั้ง 9 สถานการณ์ ผู้วิจัยทำแบบสอบถามขึ้น 2 ชุด เป็นภาษาไทย
1 ชุด และภาษาอังกฤษ 1 ชุด โดยมีเนื้อหาเหมือนกัน ทั้ง 2 ชุด เพื่อใช้ทดสอบนักศึกษาชาวไทย
และนักศึกษาชาวอเมริกัน

ผู้วิจัยนำสถานการณ์ทั้งหมดมาบันทึกลงในกระดาษ ประกอบด้วย คำบรรยายสั้น ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์การขอร้องนั้น ตามด้วยช่องว่างที่เว้นไว้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยผู้วิจัยกำหนดให้แต่ละสถานการณ์การขอร้องที่มีทั้ง 3 สถานภาพ ตัวอย่างมีดังนี้ (รายละเอียดแบบสอบถามทั้งหมดดูได้จาก ภาคผนวก ก)

ตัวอย่างแบบสอบถามสถานการณ์ที่ 1.1 (ภาษาไทย) นักศึกษาขยืมหนังสือจากอาจารย์

1. คุณมีความจำเป็นต้องขยืมหนังสือเล่มใหม่จากอาจารย์ท่านหนึ่ง ซึ่งคุณไม่สนิทกับอาจารย์ท่านนี้มากนัก คุณจะพูดกับอาจารย์ท่านนี้ว่าอย่างไร

ตัวอย่างแบบสอบถามสถานการณ์ที่ 1.1 (ภาษาอังกฤษ) นักศึกษาขยืมหนังสือจากอาจารย์

1. You need to borrow a book that your teacher has just bought. You are not very close to her. What would you say to her?

3.1.4 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาไทยนั้น ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนิสิตคณะต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์มาใช้จำนวน 50 แบบสอบถาม ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาอเมริกันนั้น ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากคุณกุลวดี โภคสวัสดิ์ ซึ่งกำลังศึกษาต่ออยู่ที่ มหาวิทยาลัยแคนซัส เป็นผู้เก็บข้อมูลให้นักศึกษาอเมริกัน ได้จำนวน 55 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้จำนวน 50 แบบสอบถาม

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้ครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 2 ส่วนดังนี้คือ

(1) วิเคราะห์โครงสร้างและกลวิธีการขอร้องในภาษาไทย และ วิเคราะห์โครงสร้างและกลวิธีการขอร้องในภาษาอังกฤษแบบอเมริกันโดยใช้เกณฑ์ของบลุม กุลกา (1984) และ ฟุกุชิม่า (1996)

(2) ศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและกลวิธีการขอร้องระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน

สำหรับเกณฑ์การวิเคราะห์โครงสร้างและกลวิธีการขอร้องมีดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์โครงสร้างการขอร้อง

จากข้อความที่ได้ทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่าในแต่ละข้อความสามารถจำแนกได้เป็นข้อความย่อย กล่าวคือ ในแต่ละข้อความที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง แต่ละคนและในแต่ละสถานการณ์นั้น มักประกอบด้วย ข้อความย่อย ๆ หลายข้อความในข้อความใหญ่ หลังจากนั้นผู้วิจัยพิจารณาข้อความย่อยเหล่านั้น โดยใช้เกณฑ์ความหมายที่ดีความจากรูปภาษา ว่าเป็นโครงสร้างส่วนหลัก หรือโครงสร้างส่วนขยาย เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ตามงานวิจัยของ บลุม กุลกา (Blum-kulka, 1984) และ ฟุกุชิม่า (Fukushima , 1996) โดย บลุม กุลกา (1984) กล่าวว่า การขอร้องจะประกอบด้วยโครงสร้าง 2 โครงสร้างด้วยกัน คือ

1) โครงสร้างส่วนหลัก (Head act) คือ เนื้อหาหลักที่แสดงความหมายของการขอร้อง ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียกว่า **ส่วนหลัก** หมายถึงข้อความที่ผู้พูดใช้กล่าวขอร้องตรง ๆ ที่มีกริยาแสดงการกระทำ เช่น “ขอ”, “ช่วย”, “วาน”, “แปล”, “ยืม” ในภาษาไทย และคำกริยาแสดงการกระทำ “use”, “borrow”, “help”, “translate” ในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน เป็นต้น โดยส่วนหลักในข้อความขอร้องนั้น ส่วนใหญ่จะปรากฏเพียงข้อความเดียว เช่นในสถานการณ์ขอยืมหนังสือจากเพื่อน ดังแสดงไว้ในเครื่องหมาย []

(1) (นาย) [เราขอยืมหนังสือของนายหน่อยสิ] (พอดีเราต้องใช้ทำรายงาน)

(2) [May I borrow that book while you aren't using it?]

นอกจากนี้ยังมีการขอร้องที่มีส่วนหลักมากกว่า 1 ส่วน เช่นในสถานการณ์ขอใช้โทรศัพท์
เจ้านาย

- (3) (พี่ครับ) [ผมขออนุญาตใช้โทรศัพท์ของพี่หน่อยครับ] (คือผมไม่แน่ใจว่าผมลืมถอด
ปลั๊กในช่องไว้หรือเปล่า) (ขอผมยืมใช้แป๊บหนึ่งนะครับ)

จากตัวอย่างที่ (3) จะเห็นว่าข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นข้อความย่อยที่มีกิริยาแสดงการกระทำ
คือคำว่า "ขอ" และ "ยืม" ซึ่งจัดว่าเป็นส่วนหลักเช่นเดียวกัน แต่การขอร้องที่มีส่วนหลักมากกว่า 1
ส่วนในงานวิจัยนี้พบน้อยมากเพียง 5 ข้อความ และพบในภาษาไทยเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดให้
ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนขยายที่เป็นกลวิธีย่อยการเน้นย้ำคำขอร้องแทน

2) โครงสร้างส่วนขยาย (Supportive move) ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียกว่า ส่วนขยาย
หมายถึง ข้อความย่อยที่มีได้ปรากฏคำกริยาที่แสดงการขอร้องโดยตรง ส่วนขยายอาจจะเป็นการ
ทักทาย เช่น "สวัสดีคะอาจารย์" การขอโทษ การขอบคุณ การแสดงเหตุผล การเกริ่นนำ การให้คำ
สัญญา การให้ข้อเสนอทดแทน การยกย่องผู้ฟัง การเน้นย้ำคำขอร้อง การเสนอข้อต่อรอง การ
แสดงความเกรงใจ หรือการแสดงความกังวลใจ เป็นต้น ดังเช่นในสถานการณ์ขอให้ลูกน้องแปล
เอกสารให้ ดังแสดงไว้ในเครื่องหมาย ()

- (4) (ณัฐวดี) [ช่วยแปลบทความให้ผมหน่อย] (ผมไม่ค่อยว่าง)

- (5) [Could you please translate this article for me?] (Thank so much.)

ในการวิเคราะห์โครงสร้างการขอร้อง ของผู้พูดภาษาไทยและภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน
พบโครงสร้างดังนี้

1. โครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนหลักเพียงอย่างเดียว

โครงสร้างประเภทนี้ คือ โครงสร้างที่รูปภาพประกอบด้วยการแสดงการกล่าวถ้อย ของ
ผู้พูดที่มีแต่เพียงส่วนที่แสดงถึงเจตนา หรือวัตถุประสงค์ที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทำตามความ
ปรารถนาของตนเพียงอย่างเดียว โดยมีได้บอกถึงเหตุและผลของการกล่าวขอร้อง ซึ่งลักษณะของ
โครงสร้างแบบนี้จะเป็นลักษณะของการนำเสนอเนื้อความที่แสดงเฉพาะส่วนสำคัญที่สุดของการ
ขอร้อง หรือ เรียกว่า นำหนักของวัจนกรรมการขอร้อง (illocutionary force of the speech act of
requesting) ในงานวิจัยนี้จะแสดงไว้ในเครื่องหมาย [] ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอยืม
หนังสือจากเพื่อน

- (6) [ขอยืมหนังสือหน่อยครับ]

- (7) [May I borrow your book , please?]

จากตัวอย่าง (6) และ (7) จะเห็นว่าผู้พูดแสดงเจตนาของตนด้วยการกล่าวขอร้องในสิ่งที่ตนต้องการอย่างชัดเจน โดยมีได้กล่าวถึงสิ่งใดเพิ่มเติมจากการกล่าวถ้อยที่ใช้แสดงเจตนาขอร้อง

2. โครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนหลักและตามด้วยส่วนขยาย

โครงสร้างประเภทนี้ คือ โครงสร้างประกอบไปด้วย เนื้อความ 2 ส่วน โดยที่ส่วนแรกของเนื้อความเป็นส่วนที่แสดงถึงเจตนาที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทำตามความปรารถนาของตน ซึ่งในงานวิจัยนี้ เรียกว่า ส่วนหลักของการขอร้อง และตามด้วยส่วนที่ 2 คือ ส่วนขยายของการขอร้อง ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้พูดใช้ร่วมกับส่วนหลักในงานวิจัยนี้จะแสดงไว้ภายในเครื่องหมาย () ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอยืมหนังสือจากอาจารย์

(8) [ผมขอยืมหนังสือของอาจารย์ได้ไหมครับ] (เพราะผมต้องใช้ทำรายงาน) (แล้วผมจะคืนทันทีเมื่อใช้เสร็จแล้ว)

(9) [Would you be so kind to lend me, your book?] (I promise to take care of it.)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าผู้ขอร้องจะเริ่มต้นกล่าวถึงเจตนาที่ตนต้องการจากผู้ฟังก่อน แล้วจึงตามด้วยคำกล่าวอื่นที่อาจจะเป็นการให้คำสัญญา หรือเหตุผลของการขอร้องในครั้งนั้น ๆ

3. โครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนขยายและตามส่วนหลัก

โครงสร้างประเภทนี้ คือ โครงสร้างที่สามารถจำแนกเนื้อความได้เป็น 2 ส่วน เมื่อเรียงตามลำดับของเนื้อความที่ผู้พูดได้กล่าวถ้อยคำที่แสดงการขอร้อง โดยที่ส่วนแรกจะเป็นส่วนขยายของการขอร้องและตามด้วยส่วนที่สอง คือ ส่วนหลัก ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอให้แปลเอกสาร

(10) (สมศรี) (เรากำลังลำบากมากเลย) (เจ้านายให้เราแปลเอกสารที่ยากมาก ๆ เลย) (แต่เราก็ทำไปได้คร่าว ๆ แล้วละ) [เธอพอจะมีเวลาช่วยเราตรวจดูได้ไหมที่เราแปลได้ถูกต้องสละสลวยหรือยัง]

(11) (Excuse me,) (I have this paper to do tomorrow.) [Do you think you could help me translate it after work?]

จากตัวอย่าง (10) และ (11) จะเห็นว่าผู้พูดมิได้กล่าวถ้อยคำที่แสดงเจตนาขอร้องโดยทันทีแต่ผู้พูดจะใช้วิธีการกล่าวถึงอย่างใดอย่างหนึ่งก่อน ซึ่งเนื้อหาเหล่านั้นโดยส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับถ้อยคำที่ผู้พูดกำลังจะทำการขอร้องต่อไป เช่น การเกริ่นนำ โดยกล่าวถึงความไม่สามารถของตนเองในตัวอย่างที่ (10) หรือ การกล่าวถึงสาเหตุของการขอร้อง ดังตัวอย่างที่ (11) เป็นต้น แล้วจึงตามด้วยคำกล่าวถ้อยที่แสดงเจตนาขอร้อง

4. โครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนขยายตามด้วยส่วนหลักและตามด้วยส่วนขยาย

โครงสร้างที่สามารถจำแนกเนื้อความได้ 3 ส่วน เมื่อเรียงตามลำดับของเนื้อความที่ผู้พูดได้กล่าวด้วยคำที่แสดงการขอร้อง โดยที่ส่วนแรกของเนื้อความจะเป็นส่วนขยายของการขอร้องตามด้วยส่วนที่สอง คือ ส่วนหลักการขอร้อง และตามด้วยส่วนสุดท้ายก็จะเป็นส่วนขยายของการขอร้องอีกเช่นกัน ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอยืมหนังสือจากอาจารย์

(12) (อาจารย์คะ) (หนูชื่อ... เรียนอยู่ชั้น...) (หนูต้องการหนังสือ... ของอาจารย์เพื่อที่จะไปทำรายงานส่งอาจารย์...) [หนูขอยืมหน่อยนะคะ] (แล้วหนูจะรีบนำมาคืนอาจารย์) (ขอบคุณค่ะ)

(13) (Excuse me, Mrs....) (I see you have a new book.) [I was wondering if I could use it over the weekend.] (Would that be O.K.?)

จากตัวอย่างที่ (12) และ (13) จะเห็นว่าผู้พูดมิได้ขอร้องผู้ฟังโดยทันที แต่ผู้พูดจะกล่าวถึงสิ่งที่อาจจะเกี่ยวข้องกับการขอร้องของผู้พูดก่อน เช่น การเกริ่นนำ หรือ การแสดงเหตุผล แล้วจึงจะกล่าวขอร้องกับผู้ฟัง หลังจากนั้นจะให้คำสัญญา การกล่าวขอบคุณกับผู้ฟัง หรือการเน้นย้ำคำขอร้องอีกครั้งหนึ่ง

5. โครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนขยายเพียงอย่างเดียว

โครงสร้างประเภทนี้ จัดเป็นโครงสร้างที่ผู้พูดคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ฟังมากที่สุด จึงไม่ปรากฏส่วนหลักของการขอร้อง จะมีก็แต่เพียงส่วนขยายของการขอร้อง เนื่องจากผู้พูดอาจจะเกรงใจหรือ ไม่กล้าที่จะขอร้องผู้ฟังโดยตรงไปตรงมา ดังนั้น โครงสร้างลักษณะนี้ ผู้ฟังอาจต้องนำสถานการณ์ระหว่างที่ทำการสนทนาในขณะนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการตีความ จึงจะทำให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดกำลังทำการขอร้องอยู่ ซึ่งการขอร้องในลักษณะนี้จะอาศัยการตีความจากคำกล่าวด้วยเพียงอย่างเดียวไม่ได้ เพราะคำพูดที่ผู้พูดได้กล่าวด้วยออกมา มิได้มีส่วนของเนื้อความที่แสดงความหมายว่าผู้พูดกำลังทำการขอร้องผู้ฟัง ดังนั้น ถ้าหากตีความตามเนื้อความที่ปรากฏ ก็จะไม่จัดว่าเนื้อความนั้นเป็นการขอร้องของผู้พูด แต่อาจตีความได้ว่าผู้พูดกำลังรำพึงรำพันถาม หรือบอกอะไรบางอย่างกับผู้ฟังเท่านั้น ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอใช้โทรศัพท์เจ้านาย

(14) (นายครับ)(โทรศัพท์แถวนี้อยู่ตรงไหนครับ)(ผมหาไม่เจอ)(พอดีผมจะต้องใช้โทรศัพท์ตอนนี้ด้วยสิครับ)

จากตัวอย่างที่ (14) จะเห็นว่า ผู้พูดไม่กล่าวขอร้องผู้ฟังโดยตรงไปตรงมา หรือ อาจจะกล่าวด้วยคำที่พอจะทำให้ผู้ฟังทราบได้ว่าผู้พูดกำลังทำการขอร้องผู้ฟังอยู่ แต่กลับใช้การเกริ่นนำในลักษณะของการถาม หรือ การบอกกล่าวถึงความจำเป็นของผู้พูดให้กับผู้ฟังได้รับทราบ ซึ่งการกล่าวเช่นนี้ผู้ฟังจะต้องนำบริบทของสถานการณ์ในขณะที่ทำการสนทนาเข้ามาช่วยแปลเจตนาของผู้พูดด้วย จึงจะทำให้เข้าใจว่าผู้พูดกำลังต้องการขอร้องผู้ฟัง เพราะในบริเวณที่ผู้พูดและผู้ฟังกำลังสนทนากันอยู่นั้น อาจจะไม่มีการใช้โทรศัพท์หรือมีโทรศัพท์ แต่อาจจะอยู่ไกลมาก ไม่สะดวก จึงทำให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดอาจจะต้องการขอยืมใช้โทรศัพท์ของผู้ฟัง หรือตัดสินใจให้ผู้พูดยืมใช้โทรศัพท์

เมื่อจำแนกโครงสร้างการขอร้องที่พบทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ด้วยการแจกแจงความถี่ของโครงสร้าง และเสนอผลเป็นอัตราร้อยละของการปรากฏ

หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะนำโครงสร้างการขอร้องที่พบทั้งหมดมาจำแนกตามสถานภาพทางสังคมของผู้พูดต่ำกว่า เท่ากัน และสูงกว่า โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเชิงบรรยาย แจกแจงความถี่ของโครงสร้างในแต่ละสถานภาพ และ เสนอผลเป็นอัตราร้อยละของการปรากฏเช่นเดียวกัน

3.2.2 การวิเคราะห์กลวิธีการขอร้อง

การวิเคราะห์กลวิธีการขอร้อง จะพบว่าในแต่ละข้อความที่ผู้พูดกล่าวขอร้องนั้นจะมีคำกล่าวด้วยมากมาย ซึ่งก็มีอยู่หลายกลวิธีปรากฏร่วมกันอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจะนำแต่ละข้อความย่อยที่ปรากฏอยู่ในข้อความใหญ่ จะพบว่า มาจำแนกกลวิธีโดยใช้เกณฑ์ความหมายที่ดีความได้จาก รูปภาพ และ ความหมายที่ได้จากการตีความตามเจตนาผู้พูด จากการวิเคราะห์กลวิธีการขอร้องของผู้พูดภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน โดยจำแนกตามงานวิจัยของ บลุม กุลกา (Blum – kulka , 1987) พบกลวิธีการขอร้อง 3 กลวิธี ดังนี้ (ส่วนที่ขีดเส้นใต้ คือ ส่วนของกลวิธีที่ได้กล่าวถึง)

1. **กลวิธีแบบตรง (direct strategies)** เป็นการกล่าวขอร้องที่แสดงรูปภาพแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน กล่าวคือ เมื่อแปลความหมายตามรูปภาพ แล้วทำให้ผู้ฟังรู้ว่าผู้พูด ต้องการให้ผู้ฟังกระทำบางสิ่งบางอย่างให้ผู้พูด รูปภาพที่ปรากฏจะเป็นลักษณะการบอก การขอร้อง หรือ คำสั่ง แต่มีไขประโยคคำถามหรือเงื่อนไข ซึ่งกลวิธีดังกล่าวยังสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลวิธีย่อย ดังนี้

1.1 การกล่าวเชิงคำสั่ง

กลวิธีนี้เป็นกลวิธีที่ผู้พูดไม่นิยมใช้มากนัก เนื่องจากมีลักษณะคล้ายกับการออกคำสั่งหรือการบังคับให้ผู้ฟังปฏิบัติตามความต้องการของผู้พูด การกล่าวเช่นนี้ในการขอร้องของชาวฮิบรูและชาวอเมริกัน จัดว่ามีความสุภาพน้อยที่สุด เช่นเดียวกัน (Blum –kulka, 1987) สำหรับรูปภาษาของการขอร้องกลวิธีนี้ ทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษแบบอเมริกันจะต่างจากการขอร้องกลวิธีอื่น กล่าวคือ ในภาษาไทย ประธานของคำกล่าวด้วยจะต้องเป็นผู้ฟัง มิใช่ผู้พูด และโดยมากมักจะมีคำลงท้าย ได้แก่ คำว่า "สิ" กับ "หน่อย" ปรากฏร่วมอยู่ด้วย ส่วนภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน จะเริ่มต้นการกล่าวด้วยการใช้คำกริยาของประโยคเป็นคำขึ้นต้น ดังตัวอย่างที่ (15) สถานการณ์ขอให้ลูกน้องแปลเอกสารให้ และตัวอย่างที่ (16) สถานการณ์ขอยืมหนังสือจากลูกศิษย์

(15) (ณัฐวดี) [แปลหน่อย] (เดี๋ยวมาเอาต้องเสร็จนะ) (ขอใจ)

(16) [Give me that book.]

จากตัวอย่างที่ (15) และ (16) จะเห็นว่า ผู้พูดแสดงการขอร้องโดยละประธานของประโยค ซึ่งตัวอย่างที่ (16) เป็นลักษณะของประโยคคำสั่งในภาษาอังกฤษ เพราะประโยคที่ไม่ใช่ประโยคคำสั่งในภาษาอังกฤษจะไม่สามารถละประธานของการกล่าวด้วยได้ ส่วนในตัวอย่างที่ (15) ประธานของคำกล่าวด้วย ก็คือ ณัฐวดี ซึ่งเป็นผู้ฟัง มิใช่ผู้พูด

1.2 การขอร้องอย่างตรงไปตรงมา

กลวิธีย่อนี้ เป็นกลวิธีที่ผู้พูดแสดงการกล่าวขอร้องด้วยการกล่าวถึง สิ่งที่ผู้พูดต้องการขอร้องกับผู้ฟัง ซึ่งในกลวิธีย่อนี้ในภาษาไทยมักปรากฏ คำว่า "ขอ" และมักจะมีคำลงท้าย ได้แก่ คำว่า "คะ/ครับ/จ๊ะ" , "หน่อย" , "หน่อยสิ" ส่วนภาษาอังกฤษแบบอเมริกันจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับ กลวิธีการกล่าวเชิงคำสั่ง แตกต่างกันตรงที่กลวิธีนี้ ผู้พูดจะไม่ละประธานของประโยคที่ผู้พูดแสดงการกล่าวด้วยออกมา ดังตัวอย่างที่ (17) สถานการณ์ขอให้ลูกน้องแปลเอกสาร และตัวอย่างที่ (18) สถานการณ์ขอให้ลูกน้องแปลเอกสาร

(17) (อาจารย์ครับ) [ผมขอยืมหนังสือจากอาจารย์สักเล่มหนึ่งครับ คือ]

(18) (I ask you to translate this for me.)

การกล่าวขอร้องในตัวอย่างที่ (17) และ (18) นั้น ผู้ขอร้องจะบอกขอยืมหนังสือ กับผู้ถูกขอร้องและขอให้ผู้ถูกขอร้อง แปลเอกสารให้กับผู้ขอร้องอย่างชัดเจน ตรงไปตรงมาตามความต้องการของผู้ขอร้อง

1.3 การบอกความต้องการของผู้พูด

ผู้พูดจะแสดงการขอร้องด้วยการกล่าวถึงความต้องการ หรือความปรารถนาของตนในสิ่งที่ผู้พูดต้องการทำการขอร้องกับผู้ฟัง การขอร้องกมลวิธียอมนี้อาจแตกต่างจากการขอร้องอย่างตรงไปตรงมาในแง่ที่ผู้พูดจะใช้คำที่แสดงความรู้สึกของตนลงไปในคำกล่าวถ้อยนั้น ในภาษาไทยจะปรากฏคำว่า "อยาก" , "ต้องการ" หรือ "มีความประสงค์" สำหรับภาษาอังกฤษแบบอเมริกันมักปรากฏคำว่า "would like" , "hope" , "wish" หรือ "want" ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอยืมหนังสือจากลูกศิษย์

- (19) (เราเกรงใจเธอมาก) [แต่อยากขอยืมหนังสือเล่มนั้นสักหน่อย] (ถ้าเราใช้แล้วจะคืนให้อย่างรวดเร็วที่สุดเพราะเรารู้ว่าเธอก็ต้องใช้) (รับรองว่าเราจะไม่ทำให้เธอเดือดร้อน)
- (20) [I would like to borrow the book for my won paper.]

2. กลวิธีแบบธรรมเนียมปฏิบัติ (Conventional indirect strategies) เป็นการกล่าวขอร้องที่อ้างถึงบริบทของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการกระทำของผู้ฟังเพื่อผู้พูด กล่าวคือ เป็นการกล่าวถ้อยที่ผู้พูดมีเจตนาที่จะแสดงการขอร้อง แต่ไม่ได้แสดงรูปภาพที่ใช้ในการกล่าวขอร้องโดยตรง ดังนั้น รูปภาพจึงไม่บ่งบอกว่าเป็นการขอร้อง แต่เมื่อผู้พูดกล่าวออกไปแล้ว ผู้ฟังสามารถที่จะเข้าใจได้ถูกต้องว่าผู้พูดขอร้องผู้ฟัง สำหรับกลวิธีนี้ เซอร์ลี (Searle, 1969) จัดว่าเป็น "วัจนกรรมอ้อม" (indirect speech act) ซึ่งกลวิธีนี้สามารถจำแนกได้ 4 กลวิธีย่อย ดังนี้

2.1 การบอกอย่างมีเงื่อนไข

ผู้พูดจะกล่าวถ้อยด้วยการสร้างเงื่อนไข ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ หรือข้อแม้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟังหรือผู้พูด เพื่อใช้ในการชักจูง โน้มน้าว หรืออาจเป็นการเสนอแนวทางที่จะทำให้ผู้ฟังปฏิบัติตามคำขอร้องของผู้พูดได้ง่ายขึ้น สำหรับกลวิธีนี้สามารถสังเกตได้จากคำกล่าวขอร้องจะเป็นประโยคความซ้อนซึ่งในภาษาไทยจะพบคำว่า "ถ้า" , "เมื่อ" , "หาก" หรือ "หลังจาก" และภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน จะมีคำว่า "if" , "after" , "when" อยู่ในคำกล่าวถ้อยนั้น ดังตัวอย่างที่ (21) สถานการณ์ขอยืมหนังสือจากเพื่อน และตัวอย่างที่ (22) สถานการณ์ขอให้หัวหน้าแปลเอกสาร

- (21) (เธอยืมหนังสือ... มาใช้ใหม่) (ใช้เสร็จหรือยัง) [หลังจากเสร็จแล้ว เราขอยืมต่อนะ]
- (22) [If you have time . I could really use your help translating an article.]

2.2 การถามความเป็นไปได้

กลวิธีย่อนี้ เป็นลักษณะที่ผู้พูดจะถามถึงความรู้สึก ความพึงพอใจ หรือ ความสามารถของผู้พูด หรือผู้ฟัง ว่าจะเป็นไปได้ตามคำกล่าวถ้อยของผู้พูดได้หรือไม่ ทั้ง 2 ภาษา มักจะปรากฏในลักษณะของคำถาม ในภาษาไทย มักปรากฏคำว่า "ได้ไหม" , "ได้รึเปล่า" ส่วนภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน จะปรากฏคำว่า "can" , "could" , "may" , "would" , "would you mind" , "would it be okay" ดังตัวอย่างในสถานการณ์ของใช้โทรศัพท์มือถือของเพื่อน

(23) (ขอโทษครับ)[ผมขอยืมใช้โทรศัพท์ได้ไหมครับ] (พอดีมีธุระต้องโทรกลับบ้านด่วน)

(24) [Can I borrow that book when you are done with it?]

2.3 การถามความคิดจากผู้ฟัง

กลวิธีย่อนี้ผู้พูดจะกล่าวถามถึงความคิด หรือ ความตั้งใจของผู้ฟัง กับสิ่งที่ผู้พูดต้องการขอร้องจากผู้ฟัง ลักษณะของรูปประโยคจะเป็นคำถาม เช่นเดียวกับการถามความเป็นไปได้ แต่จะปรากฏคำว่า "do you think" แทน สำหรับกลวิธีย่อนี้ปรากฏเฉพาะในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอให้ลูกน้องแปลเอกสาร

(25) [Do you think you could take a look at the article and translate it for me?]

2.4 การแสดงความลังเลใจ

ผู้พูดจะกล่าวถ้อยที่แสดงความลังเลใจหรือความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเองที่จะต้องรบกวนผู้ฟัง ด้วยการขอร้องให้ผู้ฟังทำตามคำขอร้องของตน รวมถึงความไม่แน่ใจในตัวผู้ฟังด้วยว่าผู้ฟังจะมีความยินดี หรือเต็มใจที่จะปฏิบัติตามคำขอร้องของตนหรือไม่ ในภาษาไทยมักจะปรากฏแบบคำถามเช่นเดียวกับการถามความเป็นไปได้ แต่กลวิธีย่อนี้ในภาษาไทยต้องปรากฏคำว่า "ไม่ทราบว่" หรือ "คง" ในคำกล่าวถ้อยด้วย ส่วนภาษาอังกฤษแบบอเมริกันจะมีลักษณะของรูปภาษาเป็นบอกเล่ามิใช่คำถาม มักปรากฏคำว่า "wonder" ดังตัวอย่างที่ (26) สถานการณ์ขอให้หัวหน้าแปลเอกสาร และตัวอย่างที่ (27) สถานการณ์ขอยืมหนังสือจากอาจารย์

(26) (หัวหน้าครับ)[ผมไม่ทราบว่หัวหน้าพอจะช่วยแปลบทความนี้ให้ผมได้หรือไม่ครับ] (เพราะงานชิ้นนี้เป็นการบ้านของผมที่ต้องส่งภายในพรุ่งนี้)

(27) [I was wondering if I could borrow that book you just bought.]

(สถานการณ์ขอยืมหนังสือจากอาจารย์)

3. กลวิธีแบบไม่ใช่ธรรมเนียมปฏิบัติ (unconventional indirect strategies) เป็นการกล่าวอ้างถึงสิ่งที่ต้องการขอร้องเพียงบางส่วนเท่านั้น กล่าวคือ ผู้พูดกล่าวขอร้อง ด้วยรูปภาษาที่ผู้ฟังไม่สามารถแปลความหมายของคำกล่าวถ้อยได้ถูกต้องว่าผู้พูดต้องการขอร้องให้ผู้ฟังกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้พูด ดังนั้น ผู้ฟังจึงต้องอาศัยบริบท หรือ สถานการณ์ของการสนทนาในขณะนั้นเข้ามาช่วยในการตีความถึงจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจเจตนาของผู้พูดได้ถูกต้องว่าผู้พูดขอร้องผู้ฟังสำหรับกลวิธีนี้จำแนกเป็นได้ 12 กลวิธีย่อย ดังนี้

3.1 การทักทาย

คำทักทาย คือ คำกล่าวถ้อยที่ผู้พูดใช้ทักทายผู้ฟังในตอนที่จะพบกัน เพื่อใช้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยที่ทั้งสองฝ่ายคือ ผู้พูด และผู้ฟังต่างก็เคยรู้จักกัน หรือเคยพบกันมาก่อนหน้านี้บ้างพอสมควร การทักทายถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการสนทนาที่จะนำไปสู่ประเด็นการสนทนาในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งจะพบอยู่ตำแหน่งแรกของข้อความเสมอ คำทักทายที่ปรากฏ ได้แก่ "สวัสดีครับ/คะ" , Hi , Hello , Hey หรือการเรียกชื่อ กลวิธีนี้เป็นกลวิธีที่ผู้พูดใช้เรียกความสนใจจากผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังเบนความสนใจมาที่ผู้พูด ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอยืมหนังสือจากอาจารย์

(28) (สวัสดีค่ะอาจารย์) (หนูชื่อ.... เป็นนิสิตภาค.... ชั้นปีที่...) (หนูจะทำรายงานเรื่องนี้แล้วทราบบว่าอาจารย์มีหนังสือเล่มนี้) [หนูจะมารบกวนขอยืมหนังสือเล่มนี้ไปอ่านได้ไหมคะ]

(29) (Hello) (My name is ...and I am in you class.) [Is it possible, that I could borrow your book?]

3.2 การเกริ่นนำ

กลวิธีที่ผู้พูดกล่าวถึงเรื่องใด ๆ ก็ตาม ที่อาจจะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ผู้พูดต้องการขอร้องหรือไม่ก็ได้เพื่อนำไปสู่เรื่องที่ผู้พูดกำลังต้องการขอร้องจากผู้ฟัง การเกริ่นนำ มีอยู่หลายลักษณะด้วยกัน เช่น การกล่าวถึงเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่จะทำให้เกิดเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้พูดต้องการขอร้อง การกล่าวโดยการบอกให้ผู้ฟังได้รู้ตัวก่อนว่าผู้พูดกำลังมีเรื่องที่จะทำการขอร้อง การกล่าวโดยถามความรู้สึกของผู้ฟัง เพื่อวัดว่าผู้ฟังมีความเต็มใจมากน้อยเพียงใดกับสิ่งที่ผู้พูดจะทำการขอร้อง กลวิธีนี้จะปรากฏส่วนหลักของการขอร้องเท่านั้น ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอยืมหนังสือ

(30) (ไม่ทราบว่าคุณใช้หนังสือเล่มนั้นเสร็จหรือยังครับ) [ผมจะขอยืมต่อจากคุณได้ไหมครับ]

(31) (Hello.) (My name is and I am in your class.) Is it possible that I could borrow your book?

จากตัวอย่างที่ (30) ผู้พูดกล่าวถามผู้ฟังเกี่ยวกับหนังสือที่ผู้พูดกำลังต้องการจะขอยืม ส่วนตัวอย่างที่ (31) ผู้พูด(นักศึกษา) แนะนำตนเองให้กับอาจารย์ เพื่อให้อาจารย์ได้ทราบรายละเอียดหรือข้อมูลเกี่ยวกับผู้พูด เพื่อให้ผู้ฟัง (อาจารย์) มีความเชื่อใจในตัวผู้พูดว่าผู้พูดคือ นักศึกษาที่ผู้ฟังเป็นผู้สอนมิใช่คนที่ผู้ฟังมิได้รู้จัก

3.3 การแสดงเหตุผล

กลวิธีที่ผู้พูดกล่าวถึงวัตถุประสงค์ที่ทำให้ตนเองต้องทำการขอร้องผู้ฟัง เพื่อชี้แจงให้ผู้ฟังได้เข้าใจว่าเป็นเพราะสาเหตุอะไรผู้พูดจึงต้องทำการขอร้อง ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอใช้โทรศัพท์มือถือ

(32) (เธอ) [เราขอยืมโทรศัพท์มือถือหน่อยนะ] (พอดีเรามีเพจมาให้โทรกลับด่วน)

(33) [Can I please borrow your phone?] (There are no phones around.)

จากตัวอย่างที่ (32) และ (33) ผู้พูดบอกเหตุผลที่ต้องทำการขอร้อง ก็เพราะว่าเหตุการณ์ในขณะนั้นไม่มีโทรศัพท์และมีเพจมา จึงทำให้ผู้พูดจำเป็นต้องขอยืมโทรศัพท์ผู้ฟัง

3.4 การขอโทษ

การขอโทษเป็นลักษณะที่ผู้พูดแสดงความรู้สึกเสียใจและแสดงให้ผู้ฟังได้รับรู้ว่าตนไม่มีเจตนาที่จะรบกวน หรือทำให้ผู้ฟังต้องเดือดร้อน แต่เป็นเพราะผู้พูดเห็นว่าผู้ฟังเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดที่น่าจะให้ความช่วยเหลือผู้พูดได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้พูดจึงแสดงความรู้สึกเสียใจที่ทำความเดือดร้อนหรือรบกวนผู้ฟัง หรือบางครั้งเป็นการเรียกความสนใจจากผู้ฟัง ในภาษาไทยปรากฏคำว่า "ขอประทานโทษ" , "ประทานโทษ" , "ขอโทษ" , "โทษ" ส่วนภาษาอังกฤษแบบอเมริกันจะปรากฏคำว่า "Excuse me" , "I'm sorry" , "Sorry to bother you" ดังตัวอย่าง

(34) (โทษนะครับ) (พอดีผมได้รับการติดต่อให้โทรกลับที่บ้านด่วน) (ไม่ทราบว่ามีเหตุฉุกเฉินอะไรหรือไม่) [ไม่ทราบว่าจะขอยืมโทรศัพท์สักครั้งได้ไหมครับ]

(35) (Excuse me....) [Would you mind if I borrow your phone to call?] (I'll gladly.)

3.5 การขอบคุณ

การขอบคุณจะเป็นลักษณะที่ผู้พูดกล่าวเพื่อตอบแทนผู้ฟังล่วงหน้าก่อนที่จะตัดสินใจยอมทำตามคำขอร้องของผู้พูด ซึ่งกลวิธีนี้จัดว่าเป็นการกล่าวที่ผู้พูดใช้การโน้มน้าวใจผู้ฟังด้วยการตอบแทนผู้ฟังก่อน โดยที่ผู้ฟังยังมีได้กระทำการที่ผู้พูดขอร้อง โดยส่วนใหญ่มักจะปรากฏตำแหน่งสุดท้ายของข้อความที่ผู้พูดกล่าวขอร้อง ภาษามักปรากฏในภาษาไทย ได้แก่ "ขอบคุณ" , "ขอบใจ" "ขอบพระคุณ" หรือ "กราบขอบพระคุณ" ส่วนภาษาอังกฤษแบบอเมริกันรูปภาษาที่มักปรากฏ ได้แก่ "Thank you" , "I really appreciate it" หรือ "Thanks" ดังตัวอย่างที่ (36) สถานการณ์ขอยืมหนังสือจากอาจารย์ และตัวอย่างที่ (37) สถานการณ์ขอใช้โทรศัพท์มือถือของเพื่อน

(36) (อาจารย์ครับ) [ผมขอรบกวนขอยืมหนังสืออาจารย์ได้หรือเปล่าครับ] (กราบขอบพระคุณ)

(37) [Lend me your phone, will you?] (Thanks.)

3.6 การให้คำสัญญา

กลวิธีย่อยนี้จะเป็นลักษณะที่ผู้พูดให้คำมั่นสัญญากับผู้ฟังในเรื่องที่เกี่ยวกับการขอร้อง โดยการสร้างเงื่อนไขภายหลังจากที่ผู้ฟังได้ปฏิบัติตามคำขอร้องของผู้พูดแล้ว ซึ่งเงื่อนไขนี้เป็นเงื่อนไขที่ผู้พูดพยายามสร้างความมั่นใจ ความเชื่อมั่นให้กับผู้ฟังเพื่อผู้ฟังจะได้ไม่กังวล หรือ ลังเลต่อการกระทำตามความต้องการของผู้พูดมากนัก เช่น การตั้งข้อกำหนดให้กับตนเอง โดยข้อกำหนดนั้นต้องเป็นสิ่งที่ผู้ฟังพึงพอใจ ดังตัวอย่าง

(38) (อาจารย์ครับ) [ผมอยากจะขอยืมหนังสือเล่มนี้ไปดูหน่อยครับ] (รับรองว่าจะไม่ทำยับแน่นอน)

(39) [Can I borrow your book for a report?] (I'll return it before your presentation.)

3.7 การให้ข้อเสนอทดแทน

ผู้พูดจะกล่าวถ้อยคำที่เป็นการขดเซย ขดใช้ หรือรับผิดชอบต่อสิ่งที่ผู้พูดได้ทำให้ผู้ฟังเดือดร้อน เพื่อเป็นการตอบแทนผู้ฟัง บางครั้งอาจจะแบ่งเบาภาระของผู้ฟังได้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ การให้ข้อเสนอทดแทนนี้ ผู้พูดพยายามทำให้ผู้ฟังได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุด เท่าที่จะทำได้ ดังตัวอย่างที่ (40) สถานการณ์ขอให้หัวหน้าแปลเอกสาร และตัวอย่างที่ (41) สถานการณ์ขอใช้โทรศัพท์มือถือของเจ้านาย

(40) (หัวหน้าคะ)[ช่วยแปลบทความให้หน่อยได้มั๊ยคะ] (ภาษาอังกฤษหนูไม่ค่อยดีเท่าไร)
(เดี๋ยวหนูทำงานล่วงหน้าให้)

(41) (Can I borrow your phone for a minute?) (I just need to make a call.) [I'll gladly pay for the charges.]

จากตัวอย่าง (40) ผู้พูดใช้วิธีการขดเซยหัวหน้าด้วยการทำงานล่วงหน้าให้เป็นการตอบแทน และตัวอย่าง (41) ผู้พูดแสดงความรับผิดชอบในเรื่องค่าใช้จ่ายที่เจ้านายจะต้องเสียให้กับผู้พูด

3.8 การยกย่องผู้ฟัง

ผู้พูดแสดงความคิดของตนออกมาให้ผู้ฟังได้รับทราบ ซึ่งเป็นเรื่องในแง่ดีที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่ผู้พูดทำการขอร้อง ด้วยการกล่าวชมเซย หรือ ยกย่องคุณสมบัติของผู้ฟังว่าเหมาะสมที่จะทำสิ่งที่ผู้พูดกำลังต้องการขอร้อง เช่น การยกย่องความสามารถของผู้ฟัง การแสดงเชื่อมั่นต่อตัวผู้ฟัง ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอให้แปลเอกสาร

(42) (ณัฐวุฒิ) [ช่วยแปลให้หัวหน้าหน่อย] (ช่วงนี้หัวหน้าไม่ว่างเลยติดงานบริษัท) (หัวหน้า
วางใจเธอและเห็นว่าเธอเก่งจึงมอบงานนี้ให้ทำ)

(43) (Sir) (you are really a great translate!) [Could you help me translate this article for my class tomorrow.]

3.9 การเน้นย้ำคำขอร้อง

การกล่าวถ้อยใด ๆ ก็ตามที่กล่าวเพื่อดึงความสนใจของผู้ฟัง และทำให้ผู้ฟังได้รับรู้การขอร้องของผู้พูด โดยการขอร้องผู้ฟังอีกครั้ง การถามว่าเป็นไปได้ไหมในการขอร้องของผู้พูด หรือการใช้คำอ่อนนวย เพื่อทำให้ผู้ฟังมีความเข้าใจ อย่างแน่ชัดว่า ผู้ฟังกำลังถูกขอร้องจากผู้พูด ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอใช้โทรศัพท์มือถือ

(44) (เจ้านายครับ) [ขอยืมโทรศัพท์หน่อยนะคะ] (นะคะรับ น้า....) (ขอบคุณครับ)

(45) (Hey, Jack.) [Let me use your mobile for a minute.] (O.K.?)

3.10 การเสนอข้อต่อรองให้กับผู้ฟัง

ผู้พูดจะสร้างข้อต่อรองใด ๆ ก็ตามขึ้นมา เพื่อเป็นทางเลือกหรือข้อต่อรองให้กับผู้ฟัง โดยข้อต่อรองนี้เป็นข้อต่อรองที่ผู้พูดกล่าวเพิ่มขึ้นมาจากส่วนหลักที่ผู้พูดได้ทำการขอร้องไปก่อนแล้ว เพื่อช่วยให้ผู้ฟังตัดสินใจได้ง่ายมากขึ้น ซึ่งข้อต่อรองนี้ผู้ฟังอาจจะได้รับความเดือดร้อนจากคำขอร้องของผู้พูดน้อยลง หรืออาจจะไม่ได้รับความเดือดร้อนเลยก็ได้ เพราะกลวิธีย่อยนี้ผู้พูดเปิดโอกาสให้ผู้ฟังสามารถที่จะปฏิเสธคำขอร้องของผู้พูดได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากว่าผู้พูดเกรงใจผู้ฟัง ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอใช้เพื่อนแปลเอกสาร

(46) (ขอโทษนะ) (ช่วงนี้เธองานยุ่งรีเปล่า) (พอมีเวลาบ้างไหม) [เราจะรบกวนให้เธอช่วยแปลบทความนี้หน่อยนะ] (เอาคร่าว ๆ ก็ได้) (ถ้าว่างช่วยหน่อยนะจะ) (ขอบคุณมาก)

3.11 การแสดงความเกรงใจ

กลวิธีนี้จะต่างกับการกล่าวขอโทษ ในแง่ที่ผู้พูดมิได้รู้สึกว่าการรบกวนให้ผู้ฟังทำตามคำขอร้องจะเป็นความผิด แต่รู้ว่ทำให้ผู้ฟังได้รับความเดือดร้อนจึงแสดงคำกล่าวในลักษณะที่แสดงให้ผู้ฟังรู้ว่าผู้พูดเห็นใจกับการที่ผู้ฟังจะต้องทำตามคำขอร้อง มักจะพบคำว่า "เกรงใจ" ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอใช้โทรศัพท์ของลูกน้อง

(47) (ขอโทษนะคะ) (พอดีดิฉันมีธุระด่วนที่จะต้องใช้โทรศัพท์) [จะเป็นไปได้ไหมที่จะขอยืมโทรศัพท์ของคุณ] (เกรงใจจังเลย)

3.12 การแสดงความกังวลใจ

ผู้พูดจะกล่าวถ้อยคำเชิงรำพึงรำพันถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการขอร้องในลักษณะที่กังวลหรือไม่สบายใจ ดังตัวอย่างในสถานการณ์ขอใช้โทรศัพท์มือถือของเพื่อน

(48) (ขอโทษคะ) [ขอใช้โทรศัพท์มือถือหน่อยได้ไหมคะ] (ไม่ทราบว่ามีเรื่องด่วนอะไรเหมือนกัน มีเพจให้รีบโทรกลับด่วน)

การใช้คำกล่าวถ้อยคำดังตัวอย่างที่ (48) แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดกำลังไม่สบายใจอยู่ ดังนั้นวิธีที่พอจะทำให้ผู้พูดคลายความกังวลใจได้ก็คือ ทำตามคำขอร้องของผู้พูด (ให้ผู้พูดยืมโทรศัพท์) นอกจากนี้การกล่าวเช่นนี้ยังอาจทำให้ผู้ฟังคาดการณ์ไปในทางลบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้พูด และถ้า

เหตุที่คาดการณ์นั้นเป็นความจริง แต่ผู้ฟังปฏิเสธคำขอร้องก็จะทำให้ผู้ฟังไม่สบายใจไปด้วย และยังอาจทำให้ทั้ง 2 ฝ่ายเกิดความรู้สึกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการปฏิเสธของผู้ฟัง จะเห็นได้ว่า การกล่าวเพียงนิดเดียวก็อาจโน้มน้าวให้ผู้ฟังอยากปฏิบัติตามคำขอร้องมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ฟังเกรงว่าอาจจะมีผลเสียมากกว่าผลดีกับการปฏิเสธคำขอร้อง

เมื่อจำแนกกลวิธีการขอร้องที่พบทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงบรรยายด้วยการแจกแจงนับความถี่ของกลวิธีการขอร้อง และเสนอผลเป็นอัตราร้อยละของการปรากฏ

หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะนำกลวิธีการขอร้องที่พบทั้งหมดมาจำแนกตามสถานภาพทางสังคมของผู้พูดต่ำกว่า เท่ากัน และสูงกว่า โดยใช้วิเคราะห์ทางสถิติเชิงบรรยาย แจกแจงนับความถี่ของกลวิธีการขอร้องในแต่ละสถานภาพทางสังคม และเสนอผลเป็นอัตราร้อยละของการปรากฏ เช่นเดียวกัน เพื่อศึกษาว่าเมื่อสถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังต่างกัน จะมีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการขอร้องหรือไม่ อย่างไร